



R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Aliquot quæstiones circa voluntates fundantium Missas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

dom. Si enim ex determinatione tali colligatur mens petentis Missam fieri in præsentiam, hæc sola petetur: si fieri in Applicationem, petetur Applicatio. Dictum explicat exemplis, ac probat. Si quis dicat, *velo ut dicatur in Missa singulis diebus Luna*, certè, quia dies hic est à devotione Fidelium assignatus ad orandum pro Defunctis, præsumitur dispositio esse, ut celebrentur Missæ pro illis, atque adeo petitionem esse de Applicatione. Si vero sic dicat, *VELO ut celebretur Missa die Dominico, seu die festivo*, vel *ut celebretur Missa die Dominico in tali Ecclesia*, videtur petitio solum esse regulariter de præsentia, ut nimirum sit, in concursu populi commoditas audiendi Sacram Digni (regulariter,) quia potest contingere, ut ex circumstantiis colligatur, quod etiam in hoc secundo casu, exposcatur Applicatio. Ita esset, mea sententia, si diceret: *VELO, ut celebretur Missa die festivo Sancti mei nominis, seu Sancti mei Devoti*, tunc enim ex communiter accidentibus præsumitur Missam esse applicandam pro petente: communiter enim Fideles, die festivo proprii Sancti, totam illi Missam celebrant volunt.

24. Ad rationem in contrarium dictam n. 18. quatenus contra nos facere potest, Respondeo petentem frequentiter velle Missæ applicationem, sed velle etiam aliquando solum præsentiam, & cultum Dei, idque esse frequentissimum in foundationibus Capellarum, & Altarium, in quibus fundatores magis insisterunt ad honorem Altaris, commoditatem populi, vel quid simile; quam ad suorum delictorum satisfactionem. Quare non (quod sententiam Grassij de Missæ celebr. conf. 3. tom. 1. de iohannis Delugo de Euch. d. 21. sect. 2. num. 42. dicentium cum, qui exposcit Missam, velle semper obligare Sacerdotem ad id, quod utilius est ipsi petenti. Non liquet, inquam horum sententiam; nisi enim petens aliquo tandem modo, se declarat, non est præsumendum id velle, quia de facto non totum id semper fideles intendunt, ut videmus, & confirmatur ex illo dicto Surtij tom. 4. de Relig. tr. 8. lib. 2. c. 17. n. 2. Hæc regula in omnibus maxime imponendis servanda est: si voluisset, expressisset.

Multo Minus placet Aloysius Riccius tom. 3. Praxis rerum quotidianarum. Eccl. for. res. 359. quod docet, quando testator non designavit locum Missæ, quam legavit, debere celebrari in loco suæ sepulture. Minus, inquam, placet, quia quamvis hoc sit consulendum, tamen non debet obligare, quia dum testator locum non assignavit non præsumitur voluisse præsentiam. Illud concederem Aloysio, si Testator sic disponat, *Eligo talem Ecclesiam pro sepultura, velens ut dicantur quotannis centum Missæ*: concederem, inquam, dici oportere in loco sepulture. Ita Portilla de duobus reg. v. Missa, n. 13. & in Resp. p. 2. casu 19. Ratio est, quia tanta coniunctio celebrationis sepulture, & dispositionis Missarum videtur persuadere, eam fuisse Testatoris voluntatem.

25. Ad confirmationem, nego, Congregationem esse contra nos, ipsa enim solum loquitur de iis, qui habent Capellaniam, legatum, vel salarium cum onere applicationis pro Fundatore; non vero de iis, qui ad præsentiam solum obligantur; fuisset enim injustum, si iis qui præsentiam solum debent, & applicatio est sua, prohiberetur, ne quod in sua est potestate, alius dare potuissent. Alios coniecturas, pro hac explicatione, lege, si placet, apud Delugo diffinit. de Sacram. 21. sect. 1. num. 23. ut enim ponit de loco quæ huc reduci possent, vide infra cap. 5. §. 1.

Denique si omnibus expensis, res adhuc remanet dubia, possessio v. detur esse pro fundatore, atque adeo illi debetur tum Præsentiam, tum Applicationem. Legit Alphonsus de Leone de off. Cappel. quest. 8. sec. 8. Ita etiam laic. luter. Thom. Hurtados p. p. ref. mor. tr. 2. cap. 4. d. num. 135. docens, quando nihil exprimit petens Missam, semper præsumi (nisi contrarium constet utrumque petere.

Pars II.

Dubium incidens de Hebdomadariis Ecclesia Cathedralis Neapolitana.

26. Ex dictis infero Aloysius Riccius in decis. p. 3. decis. 13. non statim debuisse damnare consuetudinem in Cathedrali Neapolitana, per quam Hebdomadarij celebrant ibi Sacram, sed applicant alteri, cui libuerit fructum Missæ: non, inquam, statim damnare debuisse; nam juxta prædicta considerandum erit, quæ ratione, seu quibus verbis ibi fundatores eas Missas in instrumento foundationis disposuerunt, ut sic decerneretur, approbandane esset illa consuetudo, an reprobanda?

27. At quid, si non extet tale instrumentum, seu scriptura, unde id ex ejus verbis dilucidari possit? Respondeo ex Delugo de Euch. 21. sect. 1. num. 23. fin. qui facit, quamvis in iis, qui dant elemosynas manuales pro Missis dicendis semper præsumitur eos velle applicationem: in beneficiis vero, vel aliis, in quibus obligatur Sacerdos ad celebrandum solum ob commoditatem eorum, qui audituri sunt Missam, facilius posse existimari quod sola Officiatura, non vero Applicatio requiratur. Hæc ille. Cui addi potest, in casu nullius scripturæ, maxime favere sanam populi, (notat idem Riccius, praxis rerum quotid. Eccl. ref. 366.) ipsam Sacerdotum praxim, ipsum exemplum prædecessorum, & similia: Debuerat ergo Riccius hæc omnia considerare, nam certè, si hæc favent dictis hebdomadariis, à sua consuetudine dimovendi non sunt.

Aliquot quæstiones circa voluntates fundantium Missas.

28. Explicatio conjecturarum, de quibus hæcenus egimus circa Fundatorum voluntates, requirit, ut ad maiorem legentium utilitatem sequentes has quæstiones dissolvamus.

Quæres enim 1. Si Fundator sic disponat, *Eligatur Sacerdos, qui quotidie celebrans oret pro anima mea*, obligabitur Sacerdos applicare Missam pro Fundatore, an solum satis erit si pro Fundatore oret in Missa?

Respondeo. Certè posset sic intelligi, hæc enim duo applicare pro Fundatore Missam, & orare in Missa pro eodem, separabilia sunt: cum ergo unum solum exprimitur, non alius; in illud unum videbitur alicui cadere obligatio. Verum ex tanta conjunctione verborum celebrans oret, puto implicite utrumque voluisse Fundatorem, donec aliqua alia circumstantia contrarium persuadeat.

29. Quæres secundò. Si fundator ita disponat, *Assigno hæc legatum ut Sacerdos celebret pro anima mea*, quot Missæ celebrandæ?

Respondeo, quot in ea Civitate celebrari solent in aliis similibus Foundationibus: Quod si in ea nulla alia, præter hanc, de qua dubitamus, appareant, arbitrio prudentis juxta amplitudinem, vel parvitatem elemosynæ, aliisque circumstantias, res decernatur. Dicitur (in ea civitate) non autem dixi (in ea Diocesi) solet enim non raro evenire, ut multum dissimiles sint ejusmodi circumstantiæ, in ampla, & locuplete civitate, quam in parvo oppido, licet ejusdem Diocesis.

30. Adverto insuper aliud esse si sit fundatio Capellanæ vel Beneficij, aliud, si sit merum legatum Missarum. In Capellania enim, & Beneficio propter alia onera Altaris, & officij, pinguis solet assignari stipendium Sacerdoti, quam in mero legato Missarum, pro quibus communiter solum dari consuevit stipendium, quod est inductum, vel taxatum in tali Diocesi.

31. Quæres tertio. Si fundator ita disponat, *Assigno hunc censum, ut Sacerdos teneatur assidue celebrare*: celebrandumne huic erit quotidie, an satis erit frequenter dumtaxat? Respondeo. Cencus in simul. 14. illud

3 (Assidue)

(*assidue*) interpretatur, frequenter. At ex alia parte c. *Significatum de prabendis*, pro eodem accipitur quotidie & assidue. Melius igitur erit perpendere, an census sit pinguis, an moderatus, an per similem censum in eo loco multæ, an paucæ Missæ celebrari solent; an sit Capellania, seu Beneficium, an metum legatum, his enim, & similibus consideratis illud à prudenti decernatur, quod verisimilius est Fundatoris fuisse voluntatem.

32. Quæres Quartò. Si Testator sic loquitur: *Sacerdos meus celebret per annum integrum*, nec addat aliud, obligabitur ne Sacerdos singulis diebus celebrare, an solum frequenter in toto anno? Respondeo. Si per illud, *celebret per annum integrum*, ponemur in dubio, an Testator voluerit Missas quotidianas per annum continuum, an vero solum frequenter; certè ad hoc secundum, quod est minus onus teneretur Sacerdos, quia ex Molina *trakt. 2. d. 198. §. Si res*, Sanch. in *Decal. lib. 4. cap. 14. num. 3.* habemus sufficere quod legatum dubium observetur secundum minus: at certè mihi ex ipso modo communi loquendi videtur illud, *celebret per annum integrum* sine dubio significare per annum integrum, nullo die dempto, atque adeo continuo.

33. Quæres Quintò. Testator disposuit, ut die primo Lunæ Mensis recitaretur Officium defunctorum in tali Ecclesia, celebrarentur ab eisdem Sacerdotibus centum Missæ, assignato pingui stipendio. Accidit, ut dicto die sive ex legitima Sacerdotum penuria, sive quia incidit dies festus sollemnis (quo casu potius esse anticipandum Officium, & Missas defunctorum, quam postponendas ut scilicet celerius adsit auxilium animarum rectè monet Fraxinellus de oblig. *Sac. sec. 3. præcept. 5. §. 6. num. 3.*) accidit, inquam, ut tali die non potuerit expleri Testatoris voluntas, poterunt alio die eas Missas, & officium celebrare Sacerdotes prædictæ Ecclesiæ, & si adhuc duret penuria Sacerdotum, celebrari continuatæ Missæ in frequentibus diebus, & sic lucrari prædictam pinguem elemosynam? Iuvat id scire, tum propter conscientiam: tum quia Hæredes, qui pecuniam debent, contendunt aliis Sacerdotibus tale Officium committere.

34. Respondeo, posse Sacerdotes, Ecclesiæ à Testatore designatos diebus sequentibus successive celebrare, & sic lucrari illud pingue stipendium. Ratio est, quia admittitur ferè ab omnibus ea doctrina: quod quando legatum aliquod pium non potest impleri in specie, impleatur modo magis simili, & conformi dispositioni Testatoris: Ita Sanch. *lib. 4. conc. cap. 2. dub. 6. num. 2.* ex Trident. *sess. 25. cap. 3. de reform. & l. legatum. ff. de usu, & usufruct. legati*. Cum ergo in casu nostro magis conforme, & magis, ut ita dicam, vicinum menti Testatoris sit, ut Missæ ab iisdem, quibus in illo pingui stipendio voluit gratificari, celebrarentur, & in eodem Templo, solo Tempore mutato, quæsi ab aliis in alio Templo, illud erit præstandum, non hoc.

Atque hæc de præsentis argumento dixisse sufficit, nam casus alios similes prudens Lector solvere ex se ipso poterit.

An ratione diei festi aliquid plus recipi possit pro Missa.

35. Dubitabis Quintò. An die festivo Sacerdoti liceat pro Missa aliquid plus, quam sit consuetum accipere.

Respondeo ante hoc Decretum licuisse. Ratio esse poterat, quia, licet Missæ stipendium non sit propriè pretium, ne incidamus in Simoniam, non est tamen dubium regulari proportionaliter debere ad illius normam: sicuti igitur, nullis emere volentibus, rerum pretia decrescunt, crescunt, ementibus multis, ita quia die festivo multæ Missæ appeti ad commoditatem populi solent, mercede, ut ita dicam cariore, dignus

erit operarius Missæ.

Confirmatur primò, quia Mediolani debentur Sacerdotibus accipiendi die festivo duplicem solent die feriato. Ita in *Syn. Dic. Med. 3. leg. de iure Ab. tom. 2. disp. 5. quest. 9. num. 15.* Et Consuetudinem erat stipendium Missæ feriatae duobus dos ultra eandem cerari. Missæ autem viginti. Ita in *Syn. Cremon. apud Marchin. de ord. trakt. 3. num. 2.*

Confirmatur secundò; quia eandem facultatem probaverat Sacra Congregatio aliam à Bononiensi. *Sacr. disp. 4. q. ult. pun. 8. num. 13.* qui testatur se Congregationi interfuisse, idemque consulesse, tum in fundamentum, quia si licet augere pro Missa solenni, idem licebit pro Missa sollemniss.

Noto tamen hoc fundamentum nisi aliud infirmum esse: Missa enim sollemnis majori labore annexa, quam privata, ideo maiore mercede digna, id quod non est in Missa privata sollemniss.

36. Hæc ante Decretum. Quid post illud? *p. 2. trakt. 14. ref. 59.* docet opinionem prædictam, scilicet possit augeri stipendium Missæ, ratione diei festivi, damnari hoc decreto Sacra Congregatio Verum Marchinus de ord. *trakt. 3. p. 2. cap. 16. num. 1.* qui scripsit post hoc Decretum, absolute approbat eandem prædictam opinionem, videtur & merito putasse hoc Decretum sibi contrarium. Scio in hoc decreto prohiberi duplicatum stipendium pro una sed profecto accipiens plus pro Missa festiva, pro feriata, non accipit duplicatam mercedem, sed unam, & quidem iustam pro festiva: quod festum duplicatam pro feriata, sicuti recipiens plus, pro una, & festo sollemni, iustum recipit, quod esset excedens, iniustum, pro privata.

37. Nihilominus temperanda est hæc sententia, post Decretum, tum ante. Missa enim diei festivi test à te duplicato stipendio exposci, vel quod applicationem dumtaxat, vel quod etiam ad officium. Si pro sola Applicatione, non potes aliquid percipere. Si pro Officiatura, potes. Ratio differunt, quia pro sola Applicatione, non video unde est magis possit stipendium; siquidem Applicatio diei festivæ, est semper eadem cum applicatione diei feriatae, quoad omnes circumstantias, quæ nunc in considerationem cadunt, quæ quidem Circumstantiæ satis diversæ, respectu Officiaturæ: quia hæc exposcitur in festivis diebus, quam in feriatis, maiorem tunc commoditatem populi, majusque Ecclesiæ, & eius Rectoribus confert. Quamvis immerito Prælati stipendium maius, pro ipsa die festivo, quam Feria, ut vidimus supra, taxare solent.

38. Idem proportionaliter die cum Lezzan. *V. num. 23.* de Missa cantata, potes enim pro eius Officiatura plus accipere v. g. duplicatum, vel etiam triplicatum stipendium juxta mensuram laboris, non vero pro Applicatione, quia labor cantatæ est varius, & quædam major, at Applicatio est una, & eadem in cantata est in quacunque privata.

An aliquid ultra solitum stipendium accipi possit fructu ex opere operantis.

39. Hurtadus de Sacrifi. *Miss. disp. 3. diff. 8. fine. diff. 4. disp. 15.* sequens Agidium Coninch. de *Sacr. art. 1. dub. 10. num. 195.* docet celebrantem non tantum stipendium, applicare Sacrificium, nisi quoad fructum ex opere operato, non; vero quoad fructum ex opere operantis: unde Sacerdotem non habere obligationem orationes, & alia, quæ in Missa fiunt, pro eodem, offerendi. Ratio est, inquit, quia datus est stipendium solum exigit illum fructum priorum, non